

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

ความเจริญก้าวหน้าทางเทคโนโลยีและสารสนเทศ มีความสำคัญต่อสังคมมนุษย์ในปัจจุบันเป็นอย่างยิ่ง จากการประกาศใช้หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 มีจุดมุ่งหมาย ข้อที่ 3 ว่า “มีความอันเป็นสากลเท่าทันการเปลี่ยนแปลงและความเจริญก้าวหน้าทางวิชาการ มีทักษะและศักยภาพในการจัดการสื่อสารและเทคโนโลยี ปรับวิธีการคิดวิธีการทำงานได้เหมาะสมกับสถานการณ์” (กระทรวงศึกษาธิการ, 2542 : 19) ดังนั้นหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 เป็นหลักสูตรที่จัดทำขึ้น เพื่อเป็นกลไกสำคัญในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของประเทศ เพื่อสร้างคนไทยให้เป็นคนดี มีปัญญา มีความสุข มีศักยภาพพร้อมที่จะแข่งขันและร่วมมือ อย่างสร้างสรรค์ในเวทีโลก และเป็นกลไกสำคัญในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ สังคม และความเจริญก้าวหน้าทางวิชาการ ซึ่งจะทำให้การจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นไปตามเจตนารมณ์พระราชบัญญัติการศึกษา แห่งชาติ พุทธศักราช 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 นอกจากนี้ยังเป็นหลักสูตร ที่เน้นการจัดการเรียนรู้ ให้ผู้เรียนประสบความสำเร็จในการเรียน จึงกำหนดให้การจัดการเรียนรู้เป็นไปตามแนวทางที่มุ่งเน้นให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง ปฏิบัติจริงในทุก ๆ กลุ่มสาระการเรียนรู้ ทุกระดับช่วงชั้น

การจัดการเรียนรู้ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ได้กำหนดการสอนในกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย โดยเน้นการสอนภาษาเพื่อการสื่อสารกับผู้อื่นอย่างมีประสิทธิภาพ และใช้ภาษาในการแก้ปัญหา ในการดำรงชีวิต และปัญหาของสังคม เน้นการสอนภาษาไทยในฐานะเครื่องมือของการเรียนรู้ เพื่อให้ผู้เรียนสามารถแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง และนำความรู้มาใช้ในการพัฒนาตนเอง เพื่อพัฒนาความคิดให้มีประสิทธิภาพ และประมวลคำมากพอที่จะสร้างความคิดได้ลึกซึ้ง และ คิด ได้อย่างฉลาดรอบคอบ เน้นการรักภาษาไทยในฐานะเป็นวัฒนธรรมและถ่ายทอดวัฒนธรรม ที่บรรพบุรุษได้สร้างสรรค์ในรูปของหลักภาษาเป็นเกณฑ์การใช้ภาษาอันวรรณคดีที่บรรพบุรุษ ได้สร้างสรรค์และสั่งสมมานาน และอ่านวรรณกรรมต่าง ๆ เพื่อศึกษาเรื่องราวของชีวิตที่จะทำให้ ชีวิตทัศน์และ โลกทัศน์

ของผู้อ่านกว้างขวางขึ้น เข้าใจสภาพสังคม และวัฒนธรรมทั้งในอดีต ปัจจุบัน และสังคมในอนาคต รวมถึงการศึกษานิวมีปัญญาทางภาษาในท้องถิ่นต่าง ๆ ดังนั้น การจัดหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ได้จัดทำเป็นสาระการเรียนรู้ มาตรฐานการเรียนรู้ และมาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้น เพื่อเป็นแนวทางให้สถานศึกษา จัดหลักสูตรและจัดการเรียนรู้ให้สอดคล้องตามมาตรฐานการเรียนรู้ที่กำหนด สถานศึกษาสามารถจัดการเรียนรู้สนองความต้องการของผู้เรียน ชุมชน และท้องถิ่นมีอิสระ ในการจัดการเรียนรู้ตามแนวทางที่หลักสูตรกำหนด สามารถยืดหยุ่น ในการบริหารหลักสูตร และจัดการศึกษาโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ผู้เรียนสามารถมีส่วนร่วมในการวางแผนการเรียนของตนได้มากขึ้น (กรมวิชาการ, 2545 : 1 – 8) ในการจัดการเรียนรู้ที่จะทำให้การเรียนรู้บรรลุเป้าหมายตามหลักสูตรที่กำหนดให้ และมีประสิทธิภาพมากขึ้นนั้น จำเป็นอย่างยิ่ง ที่จะต้องนำเทคโนโลยีทางการศึกษามาใช้ เพื่อให้ผู้เรียนเข้าใจในเนื้อหาวิชาการ ได้อย่างแจ่มแจ้งด้วยความรวดเร็ว และช่วยอำนวยความสะดวกให้กับครูผู้สอนในการอธิบาย หรือยกตัวอย่าง ให้ผู้เรียนมองเห็นภาพพจน์ได้อย่างใกล้เคียงกับความเป็นจริงมากที่สุด (สุนทร คำวงศ์, 2543 : 1-2) เทคโนโลยีทางคอมพิวเตอร์ถือเป็นเทคโนโลยีที่มีบทบาทโดยตรงกับระบบการศึกษา โดยเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์สามารถนำเสนอและการแสดงผลด้วยระบบสื่อต่าง ๆ ทั้งในด้านข้อมูล รูปภาพ เสียง ภาพเคลื่อนไหว และวิดีโอ ซึ่งสามารถสร้างระบบการมีปฏิสัมพันธ์แบบโต้ตอบทำให้การเรียนรู้ยุคใหม่ประสบความสำเร็จด้วยดี (ยีน กูว์รเวอร์ธ, 2546: 47-48) ในปัจจุบันนักการศึกษา และนักวิจัยได้มีการนำเอาเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์มาใช้ในบทบาทเป็นผู้สอนอย่างกว้างขวาง ผลจากการสังเคราะห์งานวิจัยทั้งในประเทศและต่างประเทศ (ฉนวนพร เลขาจรัสแสง, 2540 : 2-3) พบว่า การเรียนโดยใช้คอมพิวเตอร์มีบทบาทเป็นผู้สอนทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนสูงขึ้น เมื่อเทียบกับวิธีสอน แบบปกติ ที่ใช้ครูเป็นผู้สอน

การเรียนการสอนบนเครือข่าย (Web-Based Instruction) เป็นการผนวกคุณสมบัติไฮเปอร์มีเดียเข้าคุณสมบัติของเครือข่าย เวิลด์ ไวด์ เว็บ เพื่อสร้างเสริมสภาพแวดล้อมแห่งการเรียนรู้ในมิติ ที่ไม่มีขอบเขตจำกัดด้วยระยะทางและเวลาที่แตกต่างกัน การใช้คุณสมบัติของไฮเปอร์มีเดียในการเรียนการสอนบนเครือข่ายนั้น จะช่วยในการสนับสนุนศักยภาพการเรียนรู้ ด้วยตนเองตามลำพัง (One Alone) โดยผู้เรียนสามารถเลือกเนื้อหาบทเรียนที่น่าเสนออยู่ในรูปแบบไฮเปอร์มีเดีย ซึ่งเป็นเทคนิคการเชื่อมโยงเนื้อหาหลัก ด้วยเนื้อหาอื่นที่เกี่ยวข้องรูปแบบการเชื่อมโยงเนื้อหาเป็นได้ทั้งการเชื่อมโยงข้อความ ไปสู่เนื้อหาที่มีความเกี่ยวข้องด้วยตนเอง โดยเลือกลำดับเนื้อหาบทเรียนตามความต้องการ และ เรียนตามกำหนดเวลา

ขอบเขตการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ภาคเรียนที่ 1 โรงเรียนบ้านขาด ปีการศึกษา 2552 จำนวน 2 ห้องเรียน นักเรียน 48 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ภาคเรียนที่ 1 โรงเรียนบ้านขาด ปีการศึกษา 2552 ได้มาโดยใช้วิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) โดยวิธีการจับสลาก จำนวน 1 ห้องเรียน จำนวนนักเรียน 24 คน

2. ระยะเวลาที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ใช้ระยะเวลาในการวิจัย ระหว่างวันที่ 1 มิถุนายน 2552 ถึง วันที่ 30 กรกฎาคม 2552 ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2552 มีหน่วยการเรียนรู้ 9 หน่วยการเรียนรู้ แผนการจัดการเรียนรู้ จำนวน 5 แผน

3. กรอบเนื้อหาที่นำมาใช้ในการวิจัย

กรอบเนื้อหาที่นำมาใช้ในการวิจัย มีดังนี้

3.1 เรื่องที่ 1 ความหมายและชนิดของคำสรรพนาม

3.2 เรื่องที่ 2 บุรุษสรรพนาม

3.3 เรื่องที่ 3 นิยมสรรพนาม

3.4 เรื่องที่ 4 อนิยมสรรพนาม

3.5 เรื่องที่ 5 ปฤจฉาสรรพนาม

3.6 เรื่องที่ 6 วิภาคสรรพนาม

3.7 เรื่องที่ 7 ประพันธสรรพนาม

3.8 เรื่องที่ 8 สรรพนามเน้นนามที่อยู่ข้างหน้า

3.9 เรื่องที่ 9 หน้าที่ของคำสรรพนาม

4. กรอบแนวคิดการวิจัย

กรอบแนวคิดในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการศึกษาตามแนวคิดรูปแบบ ADDIE Model ของรูดเดอริค ซิมส์ อธิบายโดยแสดงให้เห็นภาพความสัมพันธ์ของตัวแปรต้น และตัวแปรตาม ดังแสดงในแผนภูมิที่ 1

5. ความพึงพอใจ หมายถึง ระดับความรู้สึกและเห็นคุณค่าของผู้เรียนที่มีต่อบทเรียนบนเครือข่าย เรื่อง คำสรรพนาม จัดแบ่งเป็น 4 องค์ประกอบ ได้แก่ ด้านเนื้อหา ด้านแสง สี เสียง ด้านภาษา และด้านการใช้งาน

6. ความคงทนการเรียนรู้ หมายถึง การคงไว้ซึ่งผลการเรียนหรือความสามารถของผู้เรียน ที่จะระลึกถึงความรู้ที่เคยมีประสบการณ์ที่ผ่านมา หลังจากเวลาผ่านไปชั่วระยะเวลา 7 วัน และ 30 วัน โดยเริ่มนับจากวันที่สอบหลังเรียน (Post-test) มนต์ชัย เทียนทอง (2548 ข : 316)

7. ดัชนีประสิทธิผล หมายถึง ค่าแสดงความก้าวหน้าของการเรียนด้วยบทเรียนบนเครือข่าย เรื่อง คำสรรพนาม ที่พัฒนาขึ้น เมื่อเปรียบเทียบระหว่างคะแนนก่อนเรียน และหลังเรียนกับคะแนนเต็ม

8. คุณภาพของบทเรียน หมายถึง ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญที่มีต่อบทเรียนที่พัฒนาขึ้น จัดแบ่งออกเป็น 6 องค์ประกอบ ได้แก่ ด้านเนื้อหาและการดำเนินเรื่อง ด้านภาพ ภาษา และเสียง ด้านตัวอักษร และสี ด้านแบบทดสอบ/แบบทดสอบหลังเรียน ด้านการจัดการบทเรียน และด้านคู่มือการใช้บทเรียน

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ผู้เรียนที่เรียนด้วยบทเรียนบนเครือข่ายที่ประกอบด้วยภาพเคลื่อนไหว และเสียง มีความรู้ความเข้าใจในสาระที่เรียนสามารถนำไปเรียนได้ทุกที่ทุกเวลาที่เรียนมีความพร้อมส่งผลให้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น

2. เป็นแนวทางสำหรับครูคนอื่น ๆ ในการจัดทำนวัตกรรมและพัฒนากาเรียนการสอนของกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยและกลุ่มสาระอื่นๆ ให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น